

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ, ВОГНЕВОЇ ТА
ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

СЛУЖБОВО-БОЙОВА ПІДГОТОВКА ЯК ОСНОВА
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ

27 листопада 2020 року

ОДЕСА
ОДУВС
2020

УДК 351.74:355.5
С49

Матеріали викладені у авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Службово-бойова підготовка як основа професійної
С49 діяльності поліцейських : матеріали круглого столу (м. Одеса,
27 листопада 2020 року). – Одеса : ОДУВС, 2020. – 194 с.

У збірнику представлені дослідження науково-педагогічних працівників, практичних працівників правоохоронних органів, ад'юнктів, слухачів, курсантів, студентів. Всіх їх об'єднує спільне бажання – удосконалити систему службово-бойової підготовки поліцейських різних підрозділів Національної поліції України.

Взаємний обмін думками буде плідним і сприятиме удосконаленню службово-бойової підготовки поліцейських, досягнення високого рівня професіоналізму у всіх сферах практичної діяльності.

УДК 351.74:355.5

© ОДУВС, 2020

РИЗИКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІД ЧАС ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Мох Т. П.

викладач кафедри тактико-спеціальної,
вогневої та фізичної підготовки ОДУВС

Весельська М. В.

слухачки 1 курсу ОС «магістр»
за спеціальністю 281 «Публічне
управління та адміністрування»
Державного університету
«Житомирська політехніка»

Кожний український поліцейський під час своєї служби буде тримати зброю в руках та стріляти, можливо то буде планове тренування, а може і надзвичайна ситуація, яка потребуватиме чітких та точних дій для особистого захисту та захисту населення.

Вогнепальна зброя – є найбільшим суворимвидом примусу. Вона застосовується лише у виключних випадках, та лише якщо існує реальна загроза життю поліцейського чи інших громадян або якщо правопорушник чинить збройний опір. Однак завжди застосуванню зброї передуює попередження, за виключенням ситуацій, коли

правопорушник чинить зброєний опір або будь-які спроби аби заволодіти вогнепальною зброєю.

Більшість поліцейських мають обґрунтовані мотиви та можливості для пострілу, але надають перевагу цього не робити. Чому? Бо поліцейський може стріляти лише за певних умов ситуації. Стаття 46 Закону України «Про Національну поліцію» чітко окреслює випадки для застосування вогнепальної зброї [1]:

1) для відбиття нападу на поліцейського або членів його сім'ї, у випадку загрози їхньому життю чи здоров'ю;

2) для захисту осіб від нападу, що загрожує їхньому життю чи здоров'ю;

3) для звільнення заручників або осіб, яких незаконно позбавлено волі;

4) для відбиття нападу на об'єкти, що перебувають під охороною, конвої, житлові та нежитлові приміщення, а також звільнення таких об'єктів у разі їх захоплення;

5) для затримання особи, яку застали під час вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину і яка намагається втекти;

6) для затримання особи, яка чинить збройний опір, намагається втекти з-під варти, а також озброєної особи, яка погрожує застосуванням зброї та інших предметів, що загрожують життю і здоров'ю людей та/або поліцейського;

7) для зупинки транспортного засобу шляхом його пошкодження, якщо водій своїми діями створює загрозу життю чи здоров'ю людей та/або поліцейського.

Це є лише деталізований перелік підстав для застосування зброї, та вогнепальна зброя може бути застосована лише у окремих випадках. Це є підставою того, що наведений перелік ситуацій в законі і є переліком тих випадків.

Закон прямо вказує, що зброя може бути застосована для... Тому, наприклад, наявність «нападу на поліцейського або членів його сім'ї, у випадку загрози їхньому життю чи здоров'ю» є лише підставою для застосування зброї. А от чи була сама подія винятковим випадком, вирішуватиметься у кожному конкретному випадку виходячи з обстановки події, характеру та інтенсивності посягання, наявності можливості усунути небезпеку іншим способом... і так далі [2].

Саме поліцейський має те право для вирішення у кожній критичній ситуації вирішувати, чи є ця ситуація винятковою, чи можна обійтись

без застосування вогнепальної зброї. Проте, визначене поліцейським рішення кожного разу буде проходити детальну перевірку органами прокуратури. Співробітники прокуратури будуть встановлювати, чи мали місце підстави для застосування зброї і чи носила подія саме той винятковий характер та чи були для цього підстави, або ж були інші методи впливу окрім цього.

Щодо застосування вогнепальної зброї без попередження, то стаття 46 Закону України «Про Національну поліцію» також окреслює певний перелік ситуацій, а саме [1]:

1) при спробі особи, яку затримує поліцейський із вогнепальною зброєю в руках, наблизитися до нього, скоротивши визначену ним відстань, чи доторкнутися до зброї;

2) у разі збройного нападу, а також у разі раптового нападу із застосуванням бойової техніки, транспортних засобів або інших засобів, що загрожують життю чи здоров'ю людей;

3) якщо особа, затримана або заарештована за вчинення особливо тяжкого чи тяжкого злочину, втікає із застосуванням транспортного засобу;

4) якщо особа чинить збройний опір;

5) для припинення спроби заволодіти вогнепальною зброєю.

Отже, у кожному конкретному випадку уповноваженими органами завжди буде перевірятись, чи була завдана шкода визначена як необхідною і достатньою в такій обстановці, чи мав місце напад, чи припинення відповідного нападу можливо було досягнути іншими засобами, тобто чи мала подія винятковий характер, тому перш ніж прийняти таке рішення, поліцейський має завжди пам'ятати про те, що ризики існують завжди, і оцінювати ситуацію як небезпечне діяння не лише до суспільства, а й по відношенню до себе зі сторони захисту на законодавчому рівні після використання вогнепальної зброї.

Література

1. Закон України «Про Національну поліцію» 580-VIII редакція від 01.01.2019, [Електроний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

2. Пам'ятка співробітникам поліції «Щодо застосування вогнепальної зброї» [Електроний ресурс] Режим доступу: <http://mediarnbo.org/2016/02/10/pam-yatka-spivrobitnikam-politsiyi-shhodo-zastosuvannya-vognepalnoyi-zbroyi/>

Мох Т. П., Мукоїда Р. В. Адміністративно-правовий статус Національної гвардії України під час виконання службово-бойових завдань.....	108
Мох Т. П., Весельська М. В. Ризики поліцейського під час прийняття рішення використання вогнепальної зброї.....	120
Наточій А., Кузьменко М. Оперативно-розшукове забезпечення протидії контрабанді в Україні.....	122
Наточій А., Радельчук К. Оптимізація вогневої підготовки.....	126
Наточій А., Трофимченко М. Проблемні питання та пропозиції щодо вдосконалення системи навчання курсантів з вогневої підготовки з урахуванням досвіду АТО.....	128
Новікова А. Д. Використання автомобільного тренажеру під час проведення практичних занять з вогневої підготовки.....	130
Норець Л. Є. Службове озброєння Національної поліції України...	132
Носкова Т. І. Фізична підготовка це цілеспрямований процес оволодіння знаннями.....	135
Плаксун Б. Фізична підготовка поліцейських.....	136
Поліщук Д. Значення фізичної підготовки в службовій діяльності поліцейських.....	143
Половинка Л. М. Практичне значення фізичної підготовки правоохоронця під час виконання службових обов'язків.....	145
Починок Ю. О. Практичних занять із спеціальної фізичної підготовки.....	148
Проскурня Є. Є., Ком'яга А. В. Підвищення функціональних можливостей організму слухачів закладів вищої освіти МВС України засобами гірського фітнесу в умовах карантину.....	152
Савенко Д. О. Особливості фізичної підготовки працівників поліції.....	156
Савченко М. С. Вогнева підготовка складова професійної підготовки поліцейського.....	161
Соловей І. Ю. Важливість вогневої підготовки у діяльності поліції.....	164
Стоянова В. О., Геращенко О. С. Тактика одягання поліцейськими кайданків на затриманих.....	167
Ташматов В. А. Перевірка документів особи, як один із превентивних поліцейських заходів.....	169
Тимофєєв В. П., Хитрук Р. О. Санітарно-епідемічна ситуація, як виклик для Національної поліції.....	172